

First Year BAMS Degree Examinations October 2018

Sanskrit

(2016 Scheme)

Time: 3 Hours

Total marks:100

• Answer All Questions

व्याख्यातः

(2x10=20)

1. सोदाहरणं सूत्राणि व्याख्यात
 - उपदेशेऽजनुनासिक इत्
 - आदिरन्तेन सहेता
 - स्वतन्त्रः कर्ता
 - कर्तृकरणयोस्त्वृतीया
2. श्लोकानां पदश्रेद-पदार्थ-अन्वय-सारान् लिखत
 - स्नायुभिश्च प्रतिच्छन्नान् सन्तातांश्च जरायुणा ।
 - यथाभिसमृणलानि विवर्धन्ते समन्ततः ।
 - श्लेष्मण वेष्टितांश्चापि कला भागांस्तु तान् विदुः ॥
 - भूमौ पङ्क्तोदकस्थानि तथा मांसे सिरादयः ॥
 - वृक्षाद्यथाभिप्रहतात् क्षिरिणः क्षिरमावहेत् ।
 - यकृत्समन्तात् कोष्ठञ्च तथाऽन्त्राणि समाश्रिता ।
 - मांसादेवं क्षतात् क्षिप्रं शोणितं संप्रसिच्यते ॥
 - उण्डु(न्दु)कस्थं विभजते मलं मलधराकला ॥

अधोनिर्देशानुसारं समाधत्त

(10x5=50)

3. अधोरेखाङ्कितानां विभक्तिसाधुत्वं प्रदर्शयत
 - राज्ञः अश्वो धवति.
 - वृक्षात् पर्णं पतति.
 - गृहे विंशति जनाः सन्ति
 - सूर्याय नमः
4. अधोदत्तानां वाक्यानां अशुद्धिपरिहारं कुरुतः
 - अहं गृहे भवामः ।
 - त्वं कुत्र गच्छन्ति ।
 - पर्वतेन नदी प्रवहति ।
 - सर्वाः नराः गच्छन्ति ।
 - ते सर्वे पठसि ।
5. मलयालभाषायां अथवा आङ्ग्लभाषायां अनुवदत ।
 - तत्र वात प्रकृतिः प्रजागरुकः शितद्वेषी दुर्भगः स्तेनो मत्सर्य नार्यो गन्धर्व चित्तः
 - स्फुटितकरचरणोऽल्परुक्षश्मश्रुनखकेशः क्राथी दन्तखादि च भवति ।
6. संस्कृत भाषायां अनुवदत ।
 - You are my best Friend
 - I'm saluting the parents
 - She is praising the God
 - Some students like cricket
 - Everybody like Shiva
7. विभक्त्यन्त रूपाणि लिखत
 - शिवः
 - भानुः
8. टिपणौ लिखत
 - मृगया
 - हंसोदकम्
9. संस्कृतभाषायां उत्तरं लिखत
 - वैद्यो वैद्यनिन्दितः कः ?
 - चत्वारि दानानि कानि ?
 - चतुष्टयं कानि ?
 - किं भाग्यम् ?

10. व्याख्यात

- सत्वरजसस्तम इति मानसा स्युस्त्रयो गुणाः
तेषां गुणानां साम्यं यत्तदाहुः स्वस्थलक्षणम् ॥
- यथा सिंहोमृगेन्द्राणां यथानन्तो भुजङ्गमे ।
देवनां च यथा शंभुस्तथात्रेयोऽस्ति वैद्यके ॥

11. सूचित कथां संगृह्य संस्कृतभाषायां लिखत

- पश्चात् भवति सन्तापो ब्राह्मणि नकुल कथा

12. सन्दर्भमुक्त्वा आशयं विशदयत

- कामर्थेनाथ मत्तेन दृष्टः स्वप्नो निरर्थकः ।
- नविराजन्ति हि सर्वे वित्तविहिनस्य पुरुषस्य ।

उत्तरं लिखत

(10x3=30)

13. संधि/संधिविच्छेदञ्च कुरुतः ।

- गङ्गा+ उदकम्
- पौ+ अकः
- हरिम् + वन्दे
- जगदाभरणम्
- हरीरम्या
- सुगण्णीश

14. विग्रहवाक्यं/सस्तपदञ्च लिखत

- श्वेतांबरः
- भूतबलिः
- दुःखार्तः
- पार्वतीश्च परमेश्वरश्च
- रूपस्ययोग्यम्
- न वृषलः

15. धातुरूपाणि लिखत

- पश्यति
- वन्दते

16. प्रयोगं विपरिणमयत

- बालकां मन्दिरम् गच्छन्ति ।
- सा पुष्पं पशति ।
- तौ आपणकं गच्छतः ।

17. अधोरेखाङ्किते पदे कः प्रत्यय इति कोष्ठात् समुचितम् उत्तरं निर्धार्य लिखत

- स आपणकं गन्तुम् इच्छति । (मतुप्, तृच्, तुमुन्)
- जनाः हास्य कथां श्रुत्वा हसन्ति । (क्त्वा, क्तवत्, शन्)
- छात्रः प्रातः काले उत्थातुम् इच्छति । (तुमन्, ल्युट्, अनीयर्)

18. सन्धिविच्छेदं कुरुत ।

- नायकः
- तट्टिका
- वाग्देवी

19. सन्धिं कुरुत ।

- वन्द्यः+ च + एको
- व्यादितेभ्यः + तथा + औषधम्
- क्वचित् + च + इति

20. विग्रह वाक्यं लिखत

- मांसधरा
- क्षीरिणः
- क्षिप्रम्

21. अर्थं लिखत

- अङ्गुष्ठा
- उदरम्
- ललाट
- पाद
- जिह्वा
- श्लेष्मा

22. अधोरेखाङ्कितानां पदानां अन्त- लिंग- विभक्ति वचनानि निर्दिश्यत

- याथा हि सार काष्ठेषु चिद्यमानेषु दृश्यते ।
- यथा बिसा मुणलाणि विवर्धन्ते समन्तथा ।
- अथेतरेषु सर्वेषु सरक्त मेद उच्यते ।
